శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

మహర్షి వేదవ్యాసప్రణీతం శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

ఓం నమో భగవతే వాసుదేవాయ

శ్రీమద్భాగవతమహాపురాణం

॥ దశమస్కంధే ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥

శ్రీశుక ఉవాచ
గోపా నందాదయః శ్రుత్వా ద్రుమయోః పతతో రవం।
తత్రాజగ్ముః కురుశ్రేష్ఠ నిర్ఘాతభయశంకితాః ॥ **1** ॥

భూమ్యాం నిపతితౌ తత్ర దదృశుర్యమలార్జునౌ।
బభ్రముస్తదవిజ్ఞాయ లక్ష్యం పతనకారణం ॥ **2** ॥

ఉలూఖలం వికర్షంతం దామ్నా బద్ధం చ బాలకం।
కస్యేదం కుత ఆశ్చర్యముత్పాత ఇతి కాతరాః ॥ **3** ॥

బాలా ఊచురనేనేతి తిర్యగ్గతములూఖలం।
వికర్షతా మధ్యగేన పురుషావప్యచక్ష్మహి ॥ **4** ॥

న తే తదుక్తం జగృహుర్న ఘటేతేతి తస్య తత్।
బాలస్యోత్పాటనం తర్వోః కేచిత్ సందిగ్ధచేతసః ॥ **5** ॥

ఉలూఖలం వికర్షంతం దామ్నా బద్ధం స్వమాత్మజం।
విలోక్య నందః ప్రహసద్వదనో విముమోచ హ ॥ **6** ॥

గోపీభిః స్తోభితోఽనృత్యద్ భగవాన్ బాలవత్ క్వచిత్।
ఉద్గాయతి క్వచిన్ముగ్ధస్తద్వశో దారుయంత్రవత్ ॥ **7** ॥

బిభర్తి క్వచిదాజ్ఞప్తః పీఠకోన్మానపాదుకం।
బాహుక్షేపం చ కురుతే స్వానాం చ ప్రీతిమావహన్ ॥ **8** ॥

దర్శయంస్తద్విదాం లోక ఆత్మనో భృత్యవశ్యతాం।
వ్రజస్యోవాహ వై హర్షం భగవాన్ బాలచేష్టితైః ॥ **9** ॥

క్రీణీహి భోః ఫలానీతి శ్రుత్వా సత్వరమచ్యుతః।
ఫలార్థీ ధాన్యమాదాయ యయౌ సర్వఫలప్రదః ॥ **10** ॥

ఫలవిక్రయిణీ తస్య చ్యుతధాన్యం కరద్వయం।
ఫలైరపూరయద్ రత్నైః ఫలభాండమపూరి చ ॥ **11** ॥

సరిత్తీరగతం కృష్ణం భగ్నార్జునమథాహ్వయత్।
రామం చ రోహిణీ దేవీ క్రీడంతం బాలకైర్భృశం ॥ **12** ॥

నోపేయాతాం యదాఽఽహూతౌ క్రీడాసంగేన పుత్రకౌ।
యశోదాం ప్రేషయామాస రోహిణీ పుత్రవత్సలాం ॥ **13** ॥

క్రీడంతం సా సుతం బాలైరతివేలం సహాగ్రజం।
యశోదాజోహవీత్ కృష్ణం పుత్రస్నేహస్నుతస్తనీ ॥ **14** ॥

కృష్ణ కృష్ణారవిందాక్ష తాత ఏహి స్తనం పిబ।
అలం విహారైః క్షుత్క్షాంతః క్రీడాశ్రాంతోఽసి పుత్రక ॥ **15** ॥

హే రామాగచ్ఛ తాతాశు సానుజః కులనందన।
ప్రాతరేవ కృతాహారస్తద్ భవాన్ భోక్తుమర్హతి ॥ **16** ॥

ప్రతీక్షతే త్వాం దాశార్హ భోక్ష్యమాణో వ్రజాధిపః।
ఏహ్యావయోః ప్రియం ధేహి స్వగృహాన్ యాత బాలకాః ॥ **17** ॥

ధూలిధూసరితాంగస్త్వం పుత్ర మజ్జనమావహ।
జన్మర్క్షమద్య భవతో విప్రేభ్యో దేహి గాః శుచిః ॥ **18** ॥

పశ్య పశ్య వయస్యాంస్తే మాతృమృష్టాన్ స్వలంకృతాన్ ।
త్వం చ స్నాతః కృతాహారో విహరస్వ స్వలంకృతః ॥ **19** ॥

ఇత్థం యశోదా తమశేషశేఖరం
మత్వా సుతం స్నేహనిబద్ధధీర్నృప ।
హస్తే గృహీత్వా సహరామమచ్యుతం
నీత్వా స్వవాటం కృతవత్యథోదయం ॥ **20** ॥

గోపవృద్ధా మహోత్పాతాననుభూయ బృహద్వనే ।
నందాదయః సమాగమ్య వ్రజకార్యమమంత్రయన్ ॥ **21** ॥

తత్రోపనందనామాఽఽహ గోపో జ్ఞానవయోఽధికః ।
దేశకాలార్థతత్త్వజ్ఞః ప్రియకృద్ రామకృష్ణయోః ॥ **22** ॥

ఉత్థాతవ్యమితోఽస్మాభిర్గోకులస్య హితైషిభిః ।
ఆయాంత్యత్ర మహోత్పాతా బాలానాం నాశహేతవః ॥ **23** ॥

ముక్తః కథంచిద్ రాక్షస్యా బాలఘ్న్యా బాలకో హ్యసౌ ।
హరేరనుగ్రహాన్నూనమనశ్చోపరి నాపతత్ ॥ **24** ॥

చక్రవాతేన నీతోఽయం దైత్యేన విపదం వియత్ ।
శిలాయాం పతితస్తత్ర పరిత్రాతః సురేశ్వరైః ॥ **25** ॥

యన్న మ్రియేత ద్రుమయోరంతరం ప్రాప్య బాలకః ।
అసావన్యతమో వాపి తదప్యచ్యుతరక్షణం ॥ **26** ॥

యావదౌత్పాతికోఽరిష్టో వ్రజం నాభిభవేదితః ।
తావద్ బాలానుపాదాయ యాస్యామోఽన్యత్ర సానుగాః ॥ **27** ॥

వనం వృందావనం నామ పశవ్యం నవకాననం ।
గోపగోపీగవాం సేవ్యం పుణ్యాద్రితృణవీరుధం ॥ **28** ॥

తత్తత్రాద్యైవ యాస్యామః శకటాన్ యుంక్త మా చిరం।
గోధనాన్యగ్రతో యాంతు భవతాం యది రోచతే ॥ **29** ॥

తచ్ఛ్రుత్వైకధియో గోపాః సాధు సాధ్వితి వాదినః।
వ్రజాన్ స్వాన్ స్వాన్ సమాయుజ్య యయూ రూఢపరిచ్ఛదాః ॥ **30** ॥

వృద్ధాన్ బాలాన్ స్త్రియో రాజన్ సర్వోపకరణాని చ।
అనఃస్వారోప్య గోపాలా యత్తా ఆత్తశరాసనాః ॥ **31** ॥

గోధనాని పురస్కృత్య శృంగాణ్యాపూర్య సర్వతః।
తూర్యఘోషేణ మహతా యయుః సహపురోహితాః ॥ **32** ॥

గోప్యో రూఢరథా నూత్నకుచకుంకుమకాంతయః।
కృష్ణలీలా జగుః ప్రీతా నిష్కకంఠ్యః సువాససః ॥ **33** ॥

తథా యశోదారోహిణ్యావేకం శకటమాస్థితే।
రేజతుః కృష్ణరామాభ్యాం తత్కథాశ్రవణోత్సుకే ॥ **34** ॥

వృందావనం సంప్రవిశ్య సర్వకాలసుఖావహం।
తత్ర చక్రుర్వ్రజావాసం శకటైరర్ధచంద్రవత్ ॥ **35** ॥

వృందావనం గోవర్ధనం యమునాపులినాని చ।
వీక్ష్యాసీదుత్తమా ప్రీతీ రామమాధవయోర్నృప ॥ **36** ॥

ఏవం వ్రజౌకసాం ప్రీతిం యచ్ఛంతౌ బాలచేష్టితైః।
కలవాక్యైః స్వకాలేన వత్సపాలౌ బభూవతుః ॥ **37** ॥

అవిదూరే వ్రజభువః సహ గోపాలదారకైః।
చారయామాసతుర్వత్సాన్ నానాక్రీడాపరిచ్ఛదౌ ॥ **38** ॥

క్వచిద్ వాదయతో వేణుం క్షేపణైః క్షిపతః క్వచిత్।
క్వచిత్ పాదైః కింకిణీభిః క్వచిత్ కృత్రిమగోవృషైః ॥ **39** ॥

వృషాయమాణౌ నర్దంతౌ యుయుధాతే పరస్పరం।
అనుకృత్య రుతైర్జంతూంశ్చేరతుః ప్రాకృతౌ యథా ॥ **40** ॥

కదాచిద్ యమునాతీరే వత్సాంశ్చారయతోః స్వకైః।
వయస్యైః కృష్ణబలయోర్జిఘాంసుర్దైత్య ఆగమత్ ॥ **41** ॥

తం వత్సరూపిణం వీక్ష్య వత్సయూథగతం హరిః।
దర్శయన్ బలదేవాయ శనైర్ముగ్ధ ఇవాసదత్ ॥ **42** ॥

గృహీత్వాపరపాదాభ్యాం సహలాంగూలమచ్యుతః।
భ్రామయిత్వా కపిత్థాగ్రే ప్రాహిణోద్ గతజీవితం।
స కపిత్థైర్మహాకాయః పాత్యమానైః పపాత హ ॥ **43** ॥

తం వీక్ష్య విస్మితా బాలాః శశంసుః సాధు సాధ్వితి।
దేవాశ్చ పరిసంతుష్టా బభూవుః పుష్పవర్షిణః ॥ **44** ॥

తౌ వత్సపాలకౌ భూత్వా సర్వలోకైకపాలకౌ।
స ప్రాతరాశౌ గోవత్సాంశ్చారయంతౌ విచేరతుః ॥ **45** ॥

స్వం స్వం వత్సకులం సర్వే పాయయిష్యంత ఏకదా।
గత్వా జలాశయాభ్యాశం పాయయిత్వా పపుర్జలం ॥ **46** ॥

తే తత్ర దదృశుర్బాలా మహాసత్త్వమవస్థితం।
తత్రసుర్వజ్రనిర్భిన్నం గిరేః శృంగమివ చ్యుతం ॥ **47** ॥

స వై బకో నామ మహానసురో బకరూపధృక్।
ఆగత్య సహసా కృష్ణం తీక్ష్ణతుండోఽగ్రసద్ బలీ ॥ **48** ॥

కృష్ణం మహాబకగ్రస్తం దృష్ట్వా రామాదయోఽర్భకాః।
బభూవురింద్రియాణీవ వినా ప్రాణం విచేతసః ॥ **49** ॥

తం తాలుమూలం ప్రదహంతమగ్నివద్
గోపాలసూనుం పితరం జగద్గురోః।
చచ్ఛర్ద సద్యోఽతిరుషాక్షతం బక -
స్తుండేన హంతుం పునరభ్యపద్యత ॥ **50** ॥

తమాపతంతం స నిగృహ్య తుండయో -
ర్దోర్భ్యాం బకం కంససఖం సతాం పతిః।
పశ్యత్సు బాలేషు దదార లీలయా
ముదావహో వీరణవద్ దివౌకసాం ॥ **51** ॥

తదా బకారిం సురలోకవాసినః
సమాకిరన్ నందనమల్లికాదిభిః।
సమీడిరే చానకశంఖసంస్తవై -
స్తద్ వీక్ష్య గోపాలసుతా విసిస్మిరే ॥ **52** ॥

ముక్తం బకాస్యాదుపలభ్య బాలకా
రామాదయః ప్రాణమివైంద్రియో గణః।
స్థానాగతం తం పరిరభ్య నిర్వృతాః
ప్రణీయ వత్సాన్ వ్రజమేత్య తజ్జగుః ॥ **53** ॥

శ్రుత్వా తద్ విస్మితా గోపా గోప్యశ్చాతిప్రియాదృతాః।
ప్రేత్యాగతమివౌత్సుక్యాదైక్షంత తృషితేక్షణాః ॥ **54** ॥

అహో బతాస్య బాలస్య బహవో మృత్యవోఽభవన్।
అప్యాసీద్ విప్రియం తేషాం కృతం పూర్వం యతో భయం ॥ **55** ॥

అథాప్యభిభవంత్యేనం నైవ తే ఘోరదర్శనాః।
జిఘాంసయైనమాసాద్య నశ్యంత్యగ్నౌ పతంగవత్ ॥ **56** ॥

అహో బ్రహ్మవిదాం వాచో నాసత్యాః సంతి కర్హిచిత్ ।
గర్గో యదాహ భగవానన్వభావి తథైవ తత్ ॥ **57** ॥

ఇతి నందాదయో గోపాః కృష్ణరామకథాం ముదా ।
కుర్వంతో రమమాణాశ్చ నావిందన్ భవవేదనాం ॥ **58** ॥

ఏవం విహారైః కౌమారైః కౌమారం జహతుర్వ్రజే ।
నిలాయనైః సేతుబంధైర్మర్కటోత్ప్లవనాదిభిః ॥ **59** ॥

॥ ఇతి శ్రీమద్భాగవతే మహాపురాణే పారమహంస్యాం సంహితాయాం
దశమస్కంధే పూర్వార్ధే వత్సబకవధో నామ ఏకాదశోఽధ్యాయః ॥